

دیارد هـنر، کوات پرسیار ک ئو نیی ک "ل چیدو" ئیش کی هونری دروست بکرت، بکو ئوو یی ک "ل چیدا"، واتا ل چ مـدیـمـکـدا، ئو ناوـر ک دـدرـتـو.

بـگـومان ئو فـرم ک ل هونـردا هـشـامی دـخـاتـو نـک ناوـر ک. بـ تـوانینی فریدریش شیلر نابـت ل کار کی هونـری جواندا ناوـر ک هیچ رـر ک، ل دـبـت فـرم هـموو رـر ک بـگـت. ئاخر، وـک شیلر دـبـت، تـنیا بـی فـرم و کار دـکـرت سـر سـرجـمـتی مـر ف، بـ پـچـوانـو ناوـر ک تـنیا کاریگر ی لـسـر تاکـ هـزی مـر ف دـنـت. ناوـر ک، جا چـند مـزن و هـمـلایـنی بـت، هـردـم بـ شوـی کی سنووردار کار دـکـرت سـر هـش، لـ مـر ف تـنیا لـ فـرم دـتـوانـت چاوـوانی گـیـشتن بـ ئازادی استـقـینـی ئـستـتیکی بکات.

هونـر پـش هـموو شـتـک ل خـزمـتی هونـرمـنددای، ئاخر ئو هونـرمـند ک بـ خـدـر بـینی ئا فرـنـرانـ بـ ئازادی دـگـات: ئو لـ ئا فراندندا شوـن مـمـکـکی ناخـکی دـکـوت، ئـم مـمـکـ بـ موئانات کاری تـکـراو، پاشان ئو بـ کار هونـرییـکی ساتاردـبـت و بـ باـترین فـرمی ئازادی دـگـات. بـ دووی ئـمـدا، وـک ساتاربوونی لاوـکی، ناساندنی (ئیئترافی) کار کی لـ لایـن کـسانی دیـو واتا وـردـگـرت، ئویش بـو ک ئوان چاو هونـر کی دـکـن، یان سـرمـی خـیانی بـ دـردـبـن، یان دـیکـن. بـگـومان لـ بـر ئو هونـر توانای وونکردنـوی هـی و پـی دـکـرت قوـتـرین پرسـ موئاناتاوید کانی مـر ف دـر بـت، ئوـا هونـر لـ خـزمـتی کـمـگـشـدای. هونـر دـتـوانـت مـر ف پـبـگـیـنـت، دـتـوانـت لای وـرگر (رـسـپـیـنـت) هـوـستی خـنـی بـدار بکاتـو.

کار هونـرییـکان بـگوـری هـز و بـردـوامی کاریگر یی ئـستـتیکییـکان دـنـرـن، واتا چـنـتی نـم یان بـر زیان پـدـدرت. ئو جوانی و سـنـتی و یـکـجـار کـتی ک دیاریکیـری تـمـنی هونـر کان، بـ پـچـوانـو ناوـر کـلی کـراو و بـپـای یـکـو دـنـراو، کار ک ک بـگـومان ئاـماژ بـ خواستی خـدـبـین دـدات، لـ تـپـدا هاوکات نـبوونی توانای فـرمانـدن، کوات نا هونـرمـندتی، دـردـکـوت، یان با ئـم بـ زمانی ئـیـستـتـلیس دـر بـی: ئو کار نـشانـی بـ لاوازی زـین، لـرـشـدا کـسی با بـت خـر وـجـار "تـگـی گـشتـتی"، واتا تـگـی فـرمی نیی. لـم وانگـیـو کـس هـو دـدات هـستی هـژاو بـ پـبـگـیـشتنی زـینی بکات بـ هونـر، لـ ئو ک ئو دـخـاتـو، هونـر نیی، چونک

فرماندن هه‌میش له‌نوو په‌که‌وو کارابوونی زه‌ین و هه‌ستدا ټووددات.

ئه‌مه‌ به‌م شه‌وو یه‌ له‌ حا ته‌ کار یگه‌ری هون‌ردا ده‌که‌ویند به‌ردم پرسپاری نرخاندنی هون‌ر، واته‌ له‌ردا لای وهرگری هون‌رین. له‌ زه‌حمه‌ته‌ بتوانین له‌م په‌یو‌ندی‌دا به‌ په‌وهرکی ئه‌به‌کتیفی بگه‌ین. هون‌ر، جاشه‌و‌سازی، موزیک، هه‌نراوه‌ یان‌شان به‌ت، به‌ هه‌ندکه‌ک‌س جوانه‌ گهر وو له‌ هه‌ست بکات، به‌ هه‌ندکه‌کی دی جوانه‌ گهر وو له‌ زه‌ین بکات. ئاشکرایه‌ مرغه‌که‌کی ساده‌ هیچ له‌ هون‌ری ئه‌بستراکت حای نابته‌. جگه‌ له‌مه‌ که‌سانی هه‌شئاو‌ها و هه‌ستم‌ند هه‌ن و هون‌رکه‌ به‌ جوان دادنه‌ن که‌ هاوکات وو له‌ زه‌ین و هه‌ست ده‌کات. گوته‌ ده‌به‌ته‌: ئه‌وو که‌ جوانه‌، گهرکه‌ شارزه‌ بینه‌خ‌نه‌ت، له‌ ئه‌وو که‌ ازه‌نراوه‌ ته‌وو، ته‌نیا به‌ ئاپوره‌ ده‌ئاخفه‌ت.

له‌ پرسپاری زه‌رت‌ر له‌ به‌ردمه‌ماندا زه‌ین ده‌بنده‌وو: ئایا لاساییکردنه‌وه‌ی هون‌ری گه‌لانی دی هون‌ره‌؟ ئاخه‌ ئاشکرایه‌ که‌ لاسایی له‌ مه‌که‌کی سپه‌نتانی مرغه‌وه‌ هه‌بنده‌وه‌وو، به‌ه‌کو په‌شموونه‌یه‌کی هه‌یه‌ و که‌سی لاساییکه‌ره‌وو، به‌ نموونه‌ گه‌رانیه‌ته‌، له‌ جیهانه‌که‌ی خه‌یدا که‌پیی ده‌کات.

جگه‌ له‌مه‌ له‌ سه‌رده‌مه‌ دا‌زاوه‌کاندا ده‌که‌ویند به‌ردم پرسپاری چه‌نه‌تی هون‌ر. ئایا هون‌ر له‌م جهره‌ سه‌رده‌مانده‌ دا په‌ی ده‌کرته‌ به‌ختیاری یان هه‌ستی شادی دا‌به‌ته‌ته‌؟ له‌ بنده‌ته‌دا هه‌نینه‌وه‌ی هه‌ستی شادی له‌م سه‌رده‌مانده‌ دا نه‌شانه‌ی نا‌استگه‌یه‌، هه‌ر به‌یه‌ به‌هه‌ی نا‌استگه‌یه‌وه‌ ده‌به‌ت به‌ کیچ، به‌ ته‌نانه‌ت فه‌لکه‌ره‌ (به‌ نموونه‌ شایه‌) ده‌به‌ت به‌ دیارده‌یه‌کی ناجوان، چونکه‌ ئه‌وو که‌سه‌ که‌ له‌نه‌ویدا ده‌ست ده‌گرته‌، له‌ ناخ‌وه‌ نام‌یه‌ به‌ یتمه‌ که‌کیه‌کانی هه‌ر شاییه‌ک، به‌یه‌ خوازیارانی فه‌لکه‌ره‌ وکه‌ که‌سانی ساده‌ و چه‌ژشه‌واو هانا به‌ ساده‌ترین جهری شایه‌ ده‌به‌ن که‌ “شایه‌ چه‌پی” یه‌. په‌ده‌چه‌ته‌ له‌ سه‌رده‌مه‌ دا‌زاوه‌کاندا ته‌نیا هه‌شانه‌وه‌ گوزراشت له‌ ده‌خی مرغه‌ و به‌هه‌یش‌بوونی به‌ها که‌مه‌ایه‌تیه‌کان بکات. به‌م شه‌وو یه‌ هون‌ر له‌ سه‌رده‌مه‌ دا‌زاوه‌کاندا ده‌که‌وته‌ به‌ردم ئه‌رکی ئه‌هه‌ز، ته‌نانه‌ت خه‌یشی ئه‌هه‌ز ده‌به‌ت.

به‌ دیدی ئاده‌رنه‌ نابته‌ به‌ هیچ شه‌وو یه‌که‌ ټه‌ به‌درته‌ که‌ هون‌ره‌ که‌مه‌ایه‌تیه‌انه‌ به‌کاربه‌ه‌نرته‌ و نام‌ به‌کرته‌، به‌ په‌چه‌وانه‌وو هون‌ره‌ ده‌به‌ت ده‌که‌که‌ به‌ته‌ له‌ چاوی جیهانه‌که‌دا که‌ په‌چه‌ به‌ ووی خه‌یدا هه‌ده‌واسه‌ت. له‌ بنده‌ته‌دا ئه‌م په‌چه‌یه‌ی دا‌که‌وته‌ی که‌مه‌ایه‌تیه‌ که‌ هون‌رم‌ند به‌ری ده‌که‌وته‌، ئه‌وجا له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی نا‌توانته‌ هیچ ئیجرایه‌که‌ به‌رانبه‌ری بنوه‌نه‌ت، ئیدی تووشی موئانات ده‌به‌ت. هون‌ره‌

وَلَاكِ شَتَّى كَثِيرٌ، وَلَاكِ ثَوْتٌ نَوْمٌ بِمِوَيْسَتِ هَلْ وَاسْتِي دَرْبِ رِي خِي
بَرَانِبَرِ كَمِ مِگِ بِيَارِ زَمَتِ، چُونَكِ تَنِ نِيَا بِمِ شَوِ يِ بِِي دِلِ لَوْتِ
بِمِ يُوِ نَدِيِ يَالِ كَانِ بَخَاتِ زَمَرِ پَرِسِيَارِ وَ.

Adorno, Theodor W.: Gesammelte Schriften. Band 7: Ästhetische Theorie. 6. Auflage. Frankfurt am Main 1996.

Kuhr, Rudolf. Was ist Kunst. <http://www.humanistische-aktion.homepage.t-online.de/kunst.htm>

Schiller, Friedrich: Über die ästhetische Erziehung des Menschen

**خااتی زایی نادی و راختی
نارواکان بـ سـر نادی و
کـم مـگای ئزدیان ... شاختوان
شدش**

نادید له تېمېنې ۲۱ ساېدا له ۱۵ سېپټېمېبرۍ ۲۰۱۴ دا له گوندكې خپلېان كېچې له لايېن داعش وې د سټگيرد كړې و بېكېلې د كړې، له نېفېمېبرۍ ۲۰۱۴ رزگار دې، له سېرېرې تې ۲۰۱۵ دا وې پېنېر دې گاتې ئېلمانېا، له سېرېرې ۲۰۱۶ دا ۳ خپېلې تې مېزن (بالوېزې نيازباشې يوئېن، مېدالېاې مافېكېنې مرېف و ئازادې دېرېېن) بېدېسټ دېهېنې، له تېمېنې ۲۴ ساېدا له سېرېرې ۲۰۱۸ دا خپېلې تې نېلې ئاشټې بېدېسټ دېهېنې.

لځ کورته پيشه کي دکدا چا ټاکي و کاريگر ناديدمان به بلگ و به
درد دکوت. دياره ځه با تي ناديد بريتي بوو له ځه با تي نه و له
ناسا ندني تاواني گگلکوژي نه زديان و هه روها نازايه تي ناديد له
دچووني له قاوغي قوربانې بوون و به ځه بات دژ به تاوانباران،
ناسا ندني دندېي تاوان دک به جيهان و هه و دان به دانپنهاني و کو
تاواني گگلکوژي، هه روها چووني به ناسته کي جيهاني و له ودا

خٚ باتکردن بٚ هٚموو قوربانیا نی تاوانی دٚسندرٚژی کٚ لٚ زٚربٚی بارٚکاندا لٚ کاتی شٚردا و لٚ بوونی تاوانی جٚنگ و پاکتاو و گٚلکوژی دا روودٚدن، بٚنمونٚ وٚکو دٚسندرٚژیٚکانی تاوانی گٚلکوژی دارفور، تاوانی پاکتاوی رٚگٚزی و گٚلکوژی لٚ یوگوسلاقیای کٚندا، لٚ شٚری ئٚتنی ناوخی کٚنگٚدا، تاوانی گٚلکوژی رواندا و هٚتد. دیارٚ خٚلاتٚکٚ لٚپای خٚباتی نادیهٚ بٚ قوربانیا نی تاوانی دٚسندرٚژی لٚ شٚردا و ئٚوٚش جٚختی لٚسٚر دٚکرٚتٚوٚ، هٚروٚکو خٚباتی د.

دٚنیس مٚکویکٚ بٚهٚمان شٚوٚ بٚ زٚگارکردنی قوربانیا نی دٚسندرٚژیٚ لٚ شٚی نٚوان وٚات و گروپٚ ئٚتنیٚکاندا. سٚبارٚت بٚ د. دٚنیس پٚویستٚ ئاماژٚ بٚوٚ بکٚین کٚ ئٚو دکتٚرٚ تائٚستا بٚ هٚزاران نٚشتٚرگٚری بٚ قوربانیا نی دٚسندرٚژی کردووٚ و جگٚلٚوٚ هٚوٚی داوٚ لٚباری دٚروونیدا یارمٚتیا نٚبدات. تٚنانٚت لٚ کاتی بٚخشینٚوٚی خٚلاتٚکٚدا ئٚو خٚریکی نٚشتٚرگٚری بووٚ. ئٚو قوربانیا نی د. دٚنیس نٚشتٚری کردوون بٚتایبٚتی قوربانیا نی شٚی ئٚتنیا نی کٚنگٚن.

نادیهٚ موراد کٚ خٚی قوربانیهٚکی دٚستی داعش ۱۸ کٚسی لٚ خٚزانٚکٚی بوونٚتٚ قوربانیا نی، هٚندٚکیان لٚ کچ و ژنٚکان بٚکٚیلٚکراون، هٚندٚکیان کوژراون، دیارٚ پیاوٚکان هٚموویان گولٚبارانکران. نادیهٚ خٚی یٚکٚک بووٚ لٚ کچٚ ئٚزدیهٚ بٚکٚیلٚکراوٚکان، دٚسندرٚژی کراوٚتٚسٚر و لٚ ژٚر ئازار و ئٚشکٚنجٚداند بووٚ. دواتر دوا نیزیکٚی ۳ مانگ کٚیلٚی خٚی زٚگار کردووٚ.

جگٚلٚوٚ خٚلاتٚ پٚشتر نادیهٚ موراد لٚ ساٚی ۲۰۱۶ دا لایٚن یوئینٚوٚ وٚکو بالوٚزی نیازبازی داندرا و هٚروٚها مٚدالیای مافٚکانی مرٚقی هاقل و مٚدالیای ساخارٚفی بٚ ئازادی دٚربٚین بٚدٚستٚهٚناوٚ. بٚدٚستٚهٚنانی ئٚو پایٚیهٚ و خٚلاتٚانٚ بٚگومان نادیهٚ دٚبٚنٚ ئاستٚکی بٚرزی جیهانی، کٚ ئٚرکی سٚرشانی ئٚو و خٚباتی ئٚو دٚبٚنٚ ئاستٚکی جیهانی و زٚر بٚرفراوانتر. بٚمجٚرٚ بٚشٚکی گرنگی خٚباتی نادیهٚ لٚسٚرٚتاوٚ هٚوٚک بووٚ بٚ زٚگارکردنی ئٚوانٚی بٚکٚیلٚکران و دٚسندرٚژیان کرایٚ سٚر و لٚبازارٚ ئیسلامیهٚکانی داعشدا هٚرزانفرٚش کران، دواتر لٚ ساٚی ۲۰۱۶ دا ئٚو لایٚنٚی خٚباتی ئٚو گرنگی زیاتر وٚردٚگرٚ و دٚبٚتٚ جیهانی، چون کٚشٚکٚ کٚشٚیهٚکی جیهانی و بٚرفراوانٚ.

لای هٚمووان ئاشکرایٚ کٚ لٚ کٚکٚوتی ۳ ی ئٚگستی ۲۰۱۴ دا لٚبٚرچاوی

هه مووان جيهادي ئيسلامي کاني داعش به پشتبستن بهدين و باوويان ههلمتي له ناوبردني ئزدنيان دهستپکرد و ئنجامدا، بهر له ههرشککي داعش دهستلاتداران پهراوهزيانکردبوون و کهممگگي بهکي پشتگو خراوبوون، ئوي سهر به پارتی نه بواي و سهر به لاي نيتر بواي پهراوهز و ذراي تي دهکرا، پارتی هه مان ويوتی به حزبکردن و گگند و ناکوردستاني له ووش پياده دهکرد، کهممگگ خرابوو ژر چنگ و چه په کي حزبی پشووتنگي سهرک. ئوان وه کو کهممگگي بهکي تايبت هچيان به نهکرا و گرنغيان په نه درا و له بيرکراوبوون.

له کاتي ههرشکک دا ههزکاني پارتی که گواي ههزي بهرگري و پارزگاري ئوي بوون رايانکرد و ئزدني کاني به ئيسلامي کاني داعش جه هيشته، ههروکو ئاوار ئزدني کان گوتيان "فرشتيان". ديتمان دهستدرزيان کراي سهر و کوشتوبه کران. شو به بوو چه نه رهز و ههفته دواي ههرشي شهنگال ئوجا داگيرکرا وه کو گوندکي ناديم گوندي که جه که له لاي نه داعشه وه دهوري درابوو و له 15 سهپته مبهردا دهستي به سهردا گيرا و خه کهکي بهر شاواي تاواني گه لکوژی که وتن، ههچ ههزک به هانايان وه نه چوو. بهي دهکر به بين کورد و جيهان پشتيان تهکردن.

ئزدني کان ئهستا چه وه کو تاکي کهممگگ له بازار و تراوماي تاوانهکاندا دهژين، چه که جهرگبرکان ئاسماني بير و ههشياني داگيرکردوو و له زامي ته نيایي و به که سيدا ده تلنه وه. ده سه سات و کهممگگي موسو ماني دهوريان له بازار و داخوازي کاني ئوان ناگن، قوربانیه رزگار بوو کان هه نه دکيان له ژر هه شه ل ناوچووندان، گه له کيان نئوم دهانه چاو وي که تاي و نه مان ده که نه، لای زريان دواي نه ماني خه شه ويستان و دواي ئوي هه موو تير و تاوانه درنه دهانه ژيان ههچ واتاي که نه ماوه. ديل و به که يله کراوه کان هه ره ژر ي مردنه که به چاوي خيان ده بينن و خه زگي نه مان ده خوازن، که سه هوشيار و به ئاگان له وانه ناديم له خمي رزگارکردني ئوانيترن و خه بات ده که نه، زه له دايکه کان چاو وي هه والي که و کوو و ونبوو کانيان و له هه ريسه نتي هيواي دوور ده ستدا ده وانه...

گومان له وه دا نيي که وا زريني ئزدني کان له باشوري کوردستاندا ده ژين، ئوان که مينه ي که خاوه ن ئايين و که لتوري تايبت به خيانن، به در ژايي مه ژوو بوونه ته قورباني دهستي جوداکاري ئاييني و نه ته وي و چه نه دينجار به ره وه وي تاواني پاکتاوي گزي بوونه ته وه و کوشتوبه کراون، دواچار له 2014 دا ئيسلاميسته کاني

داعش تاوانی گڼلکونځيان به د نداند ترين شوو د ژيان نجامدا. نژدې کان خيان د پين نوان تائست ۷۴ جار به روووي "فرمان" وات قکردن بوون توو.

خلاتکرنی ناديه سا نژي زامي نوان به گومان ناکا هر روو کو م به ستی خات ک ش ن وو نيه، چون ک ش ی نوان ز به رفراوانتر و س ختر، به سام به جر ل جر کان به ک م گ گ ی نژدی دانپ ننان ک به نازار کانی ک م گ گ ی ل بیرکراوی نژدیان و بوونی ن وو ک م گ گ به شخوراو و قوربانیه. گومان ل وو دا نيه ک و ا هر ول کانی ناديه ر لی گرنگی ل ناساندنی ک م گ گ ک و تاوان ک دا وو کو تاوانی گڼلکونځي بينی.

وو کو دیتمان دوودی ل دانپ ننان ل خات ک و رو ی ناديه دا به جر ل جر کان ل لاپر ک م لای تیه ک اندا خرای روو، هر ند به ن و ی ن اگاداری هچ خات کی ناديه بن هرشیان کرد س ر و ناونا تر یان به هر ل ب ست، هر ند ل به ر ر تکر دن و ی کورد بوونی نژدیه کان هرشیان کردن س ر، به کورتی به پی ن و ی نوسران ر خن کان هر ند کیان ل به ن اگای بوو، هر ند کیان ل دیدی ن تن ناسیونالیستان ی کورت بین و بوو، و هر ند کیان ل دید کی حزبیان و بوو، هر ند ل دید کی ئیسلامیان و بوو. دیار دواي به رزبوون و ی ناديه مورا د وو کو ن ستر ی کی ن وو ک م لگ به شخوراو، ن و ر خن و هرشان خران روو.

پیشتر ناديه مورا د ل لای ن د س ماتی هر م (پارتی ک ل و د ف ر دا د س م تدار) گرنگی پ ن دراو و دژای تیشی کراو. پارتی هر ویدا ن دامی پارتی و پر ل مان قیان د خیل به رزکا ت و و س رنج کان به لای ن و را ک ش بکات به سام س ر ک و توو ن بوو. به ی هر ند ل ر خن کان شون ل و دید حزبیه و به جر ل جر کان هر د گرت. ر خن ی ئیسلامیست کان کلاسیکی و گوتن کان س رچاو ل و فاکت و د گرن، ک ئیسلامیه کان نوان و کو کافر س یر د ک ن و نک ی ل ماف ئایینی و ک لتوریه کانیان د ک ن، توو ندر و کانیان ل ناوبردنیان به ر و ا د زانن. داعش ک ر ک خراو کی ئیسلامیستی توو ندر و ل ناوبردنی ک م گ گ ی نژدی به ن ر ک د زان و هر ل و وان گ ی و ش تاوانی گڼلکونځي نجامدا. ل راستیدا ن و ت گ یشتن ن ر نیه کاریگری ل س ر ک م لگ ی موسو مانیس به دیاری هر ی، هر رو کو ز ل ل موسو مانان ت گ یشتن و س یر کی ن ر نیان به رامبه به مر ف و ک م گ گ ی نژدیان هر ی.

رځنځ ئیتنځ ناسیونالیستیځ کان بځ جځرځ لځ جځرځ کان نکځلی لځ دانپځنځان بځ نادپځ و کځمځځگځی ئځزدیان دځکات. دځگوترځ “ئځوان خځیان بځ کورد نازانځ”، “نادپځ چی بځ کورد کردووځ؟!”، “ئځوان حاشا لځ کوردبوونی خځیان دځکځځ!” هتد. بځکورتی داوا لځ نادپځ و ئځزدپځکان دځکځځ ناسنامځی نځتځوځی خځیان ساغ کځنځوځ و ئایا ئځوان سځر بځ ئځمځن یان ئځوان! بځکورتی ئځوان تځنها ئځو کاتځ کځمځځگځی ئځزدیان لاپځسندځ، ئځگځر ئځوان خځیان بځ کورد دابنځن و خځیان لځ کورد جیانځکځنځوځ.

بځپځی مځژوو گځلی ئځزدی هځرگیز حاشایان لځ زمان و کځلتوری خځیان نځکردووځ. باشتځ رځخنځگران بچن گوځیان لځبگرن و سځیری کځلتور و ئځتوالی ئایینیان بکځن! مانځوځیان دواي دځیان هځلمځتی لځناوبردن بځ درځژایي مځژووی بوونیان توانای خځاگرځی ئځوان دځسځلمځنځ. ئځوان لځ نځو گورگاندا ژیاون و درځژځیان بځ مانځوځی خځیاندا داوځ. ئځزدپځکان وځکو کځمځځگځی کځی ئځتنی خاوځن ئایین و دابونځریتی تایبځت بځخځیان، خځیان سځرپشکن لځوځی وابځستځی نځتځوځیان چیځ. ئځزدین یا کوردن؟ ئځوځ پرسیارځکځ ئځوان لځ وځامیدا سځرپشکن. پځناسځی نځتځوځی تځنها و تځنها مافی ئځزدپځکان خځیانځ، مافی کورد یا عځرځب یا کځسیتر نیپځ ناسنامځی نځتځوځی بځسځر ئځواندا بسځپځنځ. لځ سځردځمی ئځزمی بځعسدا ئځزدپځکان هځمووی بځعځرځب نوسرابوون و نکځلی لځ ناسنامځی نځتځوځیان کرابوو، هځروځکو ئځزدپځکان کځوتبوونځژځر سیاسځتی بځعځرځبکردن و تواندنځوځ لځ پځسځی کځی پلانځداندراوی پاکتاوی رځگځزیدا. سځپاندنی ناسنامځی نځتځوځی بځسځر ئځزدپځکاندا بځهځرجځرځک بځت دځچیتځ خانځی چځوساندنځوځ و پاکتاوی رځگځزی. هځروځها هځر جوداکاریځی کځی ئایینی یا نځتځوځی پځشځلی مافځکانی مرځفځ. بځیځ گرنځگځ دځرک بځوځ بکځت کځوا کځمځځگځی ئځزدی هځموو مافځکی کځلتوری و رامیاریان هځیځ و پځویستځ ئځو کځمینځیځ پځارځزرځن، دان بځ مافی کځلتوری و رامیاریاندا بندرځت، هاوکاریان لځ ئاوځدانکردنځوځ، گځشځسځندن و کرانځوځدا بکځت، پځویستځ خځځکی کوردستان بځ چاوی ئځز و خځشځویستیځوځ سځیری ئځو کځمځځگځ بځشخوراو و خځاگرځ لځمځژینځیځ بکځن، شانازی بځ جودایي و تایبځتمځندیځکانی ئځوان بکځن، باوځشی میهرځبانیان بځ بکځنځوځ و خځشیان بوځن.

لځ کځتاییدا پځویستځ بگوترځت، خځباتی نادپځ خځباتځکی بځرزی مرځقایځتیځ لځ ئاستی کوردستان و ئځراق و هځرم و جیھاندا. خځباتی چاځاکوانانی مافی مرځف و تاوانی گځلکوژی چ لځ ئاستی کوردستاندا

يا جيھاندا لڳڻ ۽ خاٽ ڪري ئي وڌا لڳي چڪي خاٽ دڪان وٺو. خاٽي نادي وٺو ۽ خاٽي هڻر چالاڪوان ڪي مافي مري ٿي جيھان ڪي رواتر وٺا.

ژماره یکه له و فیدیو کلیپانې که ئاماز به چالاکۍ کانی نادیو موراد، تاوانکاریو کانی داعش و نازاری قوربانیان ده که له خوارو داندراو.

Nadia Murad speaking to BBC HARDtalk in 2016

Amal Clooney Criticizes World Response To Yazidi Genocide | NBC News

الفتاة الأيزيدية نادية مراد: “داعش يغتصبون السيدات بعد الصلاة .. وقتلوا 700 شاب في ساعتين
<https://www.youtube.com/watch?v=FhjV2aDlo9Q>

Nadia Murad: Eine Jesidin kämpft für Menschenrechte

ISIS Survivor Nadia Murad Becomes UN Goodwill Ambassador | NBC News

The Interview: Yazidi former sex slave Nadia Murad recalls IS
(group hell in Iraq (2016

Nadia's Story: Yazidi survivor calls for international protection

Nobel Peace Prize shared by Nadia Murad, anti-rape activist |
Al Jazeera English

Nobel Peace Prize laureate 2018 Nadia Murad, Efforts to end sexual violence as a weapon in war

Nobel peace prize 2018 winners: who are Denis Mukwege and
?Nadia Murad

Yazidi Girls: Prisoners of ISIS

شونم شينڊا ڪا ني شو ... نا حسان

تہ دہ پڻ شونم ڪي
بہ سار لہوي گوڻ ڪي شينڊو
شين دڇيڇو
زردڇنڇي باخڇ ڪا نيش
بہ تيشڪي سار وڇساري تہ دہ بريسڪڻڊو
هڻندڇ جاريش / نڇرم نڇرم
بہ سار ووي پڻ نڇرڻيڪ دڇيتڻ خوار
ڪہ بہ پڻ زردڇيڪي شين دا پڻ شراو
لہ ديوي ژوور وڇش
نہ وڇسار ژنڇي ناموراد
بہ ژرڪراسڪي تہ نڪو
لہ سار سيسم ڪي اڪشاو
مہ ڪي داگيرساندوو و شيعر دڇخوڻڻڻو
تہ تريفڻي مانگڻ ڪي شيني
لہ نڇو تاريڪي شو و
بہ سار تاشڻ بڻ زردڇ ڪا ني تہ مہ نم
دڇدر وڇشڇي و
بہ بووني تہ
هہ موو / شونم شادوما نيڇ ڪا ني شو
نيگاي سنڊو بڻ ڪان / شو پڻ لي دڇرياکان
شماڻي بنار ڪان / شين دڇچنڊو
تہ /
ڪتڇبي خڻ وڻ ڪا نم پڻ باراني شين و
دڇفتڻري شيعر ڪا نم پڻ شيعري شين و
بوخڇي ئار زوو ڪا نيشمت
پڻ وردڻ ڪا نياوي شين کردوو
لہ شو وڪي شين شيني پاييزيش
وڪو شيل
شل شل

دښته ژيټه نه و په دښته
 خه يا ښه شيندگانې من
 شونمې شين و شوي شين
 تا فگي شين و توانه وي شين
 عه شقي شين و شيعري شين
 شين و شين و شين
 شين وک د ریا
 شين وک ناگر
 شين وک خودا
 ته ونه کی له شوه شيندگاندا
 ښه حی نه ستره دوورگان و
 شونم ښه سیدگان و
 په پووله يا خپه گان
 به ښه حی من د به ستیې وه
 ته قهقهه مکی
 هه وری نه و شوه شيندگانته
 له خت لوولداوه
 به مړه کبه بی بارانه شيندگان نیش
 شيعري عاشقانه
 له سره ووی ووبارگان و د ریا گان
 د نووسیدوه
 گو ګیا نم
 ته د پې شونم کی سره ګه نای
 خونچه یه کی شینی ش به نگی
 نه و ته م سپید گان نیت
 له سره تاي سره تا گانه ها توویت
 به نه و که تایی که تاییه گان نیش / ته پې یویت
 کا ترمه رگان به هه ناسی ته به دار د بندوه
 زه م نیش درنه به و رز و سه د گانې خه یددات
 ته سومبوله کی سه رمه دیت
 د بیت به باران و ته که به خاک د بیدوه
 د بیت به خاک و خت به به فر ووت د که یتوه
 هه موو به به به یا نه کیش
 نه وکا تانه
 پرشنگی خه تاو
 له ووی له له و شيندگانته د خشه نه
 و رز تاریکه گانې عه شق و

ئەشكەوتە تارىكەكانى تەنپايى و
بەھشتە تارىكەكانى مردن
ووناك دىكەيتەو
مەككە گەرمەكانىشت
شەو شىنەكانى
نەو قەسىدە درىژەكانى غوربەتم
گەرم دىكەنەو
وەك شەكە ئواسەكى ناسكيش
سەرگەنەي
زورگە وشكەتە تووكانى خەيام و
نەو دىمى
كەكەكى ئارزووكانەم / تەدەكەيتەو ...!

ئەبى ۲۰۱۸

ئوونكەردنەوئەيەك سەبارەت بە ئەمانى : دواوئەستگەم باكوور ... جەلال بەرزنجى

ھەتتەچنىكتەب

جەلال بەرزنجى

ھەنگوئە دىتەپەش ئوئەي رەمانەكانەم، چاپ بەكەم (۲۰۰) جارىپاكنووس
و ھەتتەبەيان بە دىكەم. زەر لە نووسەران، ھەتتەبەي خراپەي
نووسىنەكانەن، مەنەش يەكەكەم لەوانە، بەيە ھەق وائە، ئەو
رىكەردەي ھەنگوئە بەشكەنەم، بەئەم نازانەم لە بەر چ ھەكارەك، ئەو
ھەشتا رووى نەداو؟ بەيەش، كەكتەبەكانەم چاپ دىكەم، لە ھەتتەي چاپ
بەدەر نەين.

ھەر چەندە پەش جاپكەردنى رەمانى (دوا وئەستگەم باكوور) ھەتتەبەم
ھەبوو، بەئەم ھەشتا، ھەتتەكان بەنە نەكرائون، جەكە لەوئەش لە كاتى
گواستەنەوئەي ئەو فەتتەي كەتەبەكەي پە نووسرا بوو، بە ئوئەي، پەي

چاپکرا، زږ وښه پچه پچه بووین. داوای له بوړدن له و خنډه رانه
دکمه م، که واکه کاتی خو نډنه وای چیرکه که تښی هډه وسته
بوویند، به به دنگی و پشی فراوانی، ئرکی چاک کردنه وای هډه کانیان
له زینیا نده له ئسته گرت.

له بهر زږ هډه کانه، هر زوو، فرشتنی رمانه کمه له کتبه فرشته کانه
راگرت، دواي هډه چنیه کی ورد، بهم زوانه، رمانه کمه به تایتلی
گشت به رگه ی خونه) له مال و فای به او د بیت و.